

MTÜ ARB

Leedu Maaomanike Liit

Biedrība: „Latvijas zeme, daba, tauta“

Kuupäev: 07.03.2018

Lugupeetud hr Humal

Lugupeetud hr Damanauskas

Lugupeetud hr Livčāns

Eesti, Läti ja Leedu kõrgeim auditasutus tänavad teid pöördumise eest, kus väljendasite oma muret riigi varade haldamise ja kasutamise pärast. Sellised järelepärimised on määrava tähtsusega allikad, mis aitavad tuvastada avaliku vara võimaliku reeglivastase ja ebaefektiivse haldamisega seotud riske ning kavandada auditasutuste edaspidist tegevust.

Kõrgeimad auditasutused võivad neile antud volituste kohaselt väljendada oma arvamust ja seisukohti põhimõtete, meetmete, programmide, õigusliku raamistiku, andmete jms kohta ainult lõpetatud auditite põhjal, mille käigus on kontrollitud eespool nimetatud teavet ja sellise teabe lähteandmeid.

Kõrgeimate auditasutuste auditid viiakse läbi iga-aastaste auditiplaanide alusel, rakendades ettenähtud ajakava ja ressursse.

Balti riikide kolmel kõrgeimal auditasutusel on kavas korraldada Rail Balticu projekti ühisaudit, mis algab 2018. aasta sügisel. Selle auditi käigus analüüsitakse RB-projekti juhtimist, keskendudes hangete korraldamise ja lepingute sõlmimisega seotud küsimustele, sealhulgas riskide juhtimisele. Praegu on käimas auditi ettevalmistamine, mis hõlmab ka projekti võimalike suuremate riskide kindlakstegemist.

2017. aasta kevadel avaldas Riigikontroll¹ oma ülevaate Eesti, Läti ja Leedu valitsuse Rail Balticu raudteeühenduse arendamise kokkuleppe kohta. Ülevaates on muu hulgas välja toodud ka RB-projekti finantsriskid. Eesti ja Läti kõrgeimad auditasutused arutasid neid riske oma parlamendiga juba 2017. aastal, kuna mõlemad parlamendid on volitatud regulaarselt jälgima valitsusi, kes omakorda on võtnud endale kohustuse tagada projekti avatud ja läbipaistev elluviimine.

Allpool on kokkuvõtvalt toodud vastused teie küsimustele.

1. Vastus esimesele ja teisele küsimusele: RB teostatavus-tasuvusanalüüsi on heaks kiitnud lisaks RB Rail ASile ka DG MOVE, kes kinnitas Teie uuringus viidatud kirjas, et neil ei

¹ <http://www.riigikontroll.ee/DesktopModules/DigiDetail/FileDownloader.aspx?FileId=13994&AuditId=2425>

ole mingit põhjust kahelda RB teostatavus-tasuvusanalüüsi õigsuses ega selles, et see analüüs on täielikult kooskõlas Euroopa Komisjoni suunistega ning selle on läbi vaadanud sõltumatu ekspert. Eesti Riigikontroll palus RB Rail ASilt lisateavet sõltumatu eksperdi kohta ning on veendunud, et sõltumatu eksperdiga sõlmiti leping RB teostatavus-tasuvusanalüüsi protsessi käigus. Ent kuna RB teostatavus-tasuvusanalüüsi ega RB Raili ja sõltumatu eksperdi vahelise lepingu suhtes ei ole audititoiminguid tehtud, ei saa Eesti Riigikontroll lepingut lähemalt kommenteerida.

2. Vastus kolmandale ja neljandale küsimusele: Teie muret arvestatakse meie ühisauditi kavandamisel. Balti riikide parlamendid ja valitsused peavad maandama RB-projekti rahastamisega seotud riske. Lisaks peavad valitsused ja projektiarendajad aktiivselt võtma meetmeid, mis tagavad RB-projektist tulenevad hüved.
3. Vastus viiendale küsimusele: kõrgeimad auditasutused ei ole volitatud tegema RB Raili finantsauditeid ega finantsaruannete auditeid. Teadmiseks aga, et esimesel majandusaastal auditeeris RB Raili finantsaruannet ettevõtte Grant Thornton Baltic Ltd. ning teisel majandusaastal Deloitte Audit Latvia Ltd. 2017. aasta finantsaruande audit on veel käimas.

Täname teid vastutustundliku huvi ja osavõtlikkuse eest.

Alar Karis
Eesti Vabariigi
riigikontrolör

Arūnas Dulkys
Leedu Vabariigi
riigikontrolör

Elita Krūmiņa
Läti Vabariigi
riigikontrolör